

19-OJI JONO JABLONSKIO KONFERENCIJA

Vilniaus universiteto Lietuvių kalbos katedra ir Lietuvių kalbos instituto Bendrinės kalbos skyrius kviečia dalyvauti 19-ojoje Jono Jablonskio konferencijoje, skirtoje jo *Lietuvų kalbos sintaksės* šimtmečiui paminėti.

Konferencija rengiama Vilniaus universitete **2012 metų spalio 5 dieną.**

Pranešimų tezes, surinktas lituanistiniu šriftu Palemonas, prašytume siųsti iki rugsėjo 5 dienos adresu: arturas.judzentis@gmail.com.

Konferencijos tezes prieš konferenciją numatoma skelbti internete. Bus ieškoma galimybių išleisti ir tezių knygelę.

SIŪLOMOS ŠIŲ METŲ KONFERENCIJOS TEMOS:

1. Šimtas metų sisteminiam lietuvių kalbos sintaksinės sandaros aprašui.
2. Sintaksiniai ryšiai, jų samprata ir klasifikacija. Morfolginis sintaksinių reiškinių žymėjimas. Žodžių junginiai lietuvių kalbos sintaksėje.
3. Sakinio dalys, jų skyrimo kriterijai.
4. Vientisinis ir sudėtinis sakinytis, jų ribos. Vientisinių sakinių rūšys. Beasmenių sakinių samprata. Sudėtinųjų sakinių klasifikacija, rūšys, jų ribos ir paribiai.
5. Sintaksė ir semantika. Sakinio semantinė sandara.
6. Sintaksė ir pragmatika. Žodžių tvarka ir aktualioji sakinio skaida.
7. Sintaksė ir žodžių daryba.
8. Sintaksė, stilistika ir retorika. Sintaksinės stilistikos priemonės.
9. Sintaksės normos ir jų kodifikavimas.
10. Lietuviška sintaksės mokslo terminija.
11. Sintaksė ir skyryba. Kiek skyrybos reikia bendrinei kalbai?
12. Sintaksės mokymas vidurinėje ir aukštojoje mokykloje.

ORGANIZACINIS KOMITETAS:

doc. dr. *Artūras Judžentis*
prof. habil. dr. *Regina Koženiauskienė*
dr. (HP) *Rita Miliūnaitė*
dr. *Rasuolė Vladarskienė*
Aurelija Tamulionienė

Konferencijos pranešimų pagrindu parengti straipsniai, atitinkantys mokslo straipsnių reikalavimus, bus skelbiami recenzuojamuose mokslo žurnaluose *Lietuvių kalba* ir *Kalbos kultūra*.

TRUMPAI APIE JONO JABLONSKIO KONFERENCIJAS

Žymiausio lietuvių kalbos normintojo Jono Jablonskio (1860–1930) vardu pavadinta mokslinė konferencija pirmą kartą surengta 1993 m. Vilniaus universiteto Lietuvių kalbos katedros ir Lietuvių kalbos instituto Kalbos kultūros skyriaus pastangomis. Nuo tada konferencijos tapo tradicinės ir vyksta kas rudenį (iki 2003 m. Vilniaus universitete, išskyrus ketvirtąją, kuri surengta Marijampolėje, o nuo 2003 m. – Lietuvių kalbos institute, 2008 m. – vėl Vilniaus universitete). 2005, 2009 ir 2010 metais konferencija buvo tarptautinė. 2011 m. konferencija nebuvo surengta.

TEMATIKA

Konferencijų tikslas – kelti ir spręsti aktualias kalbos kultūros teorijos ir praktikos problemas, supažindinti su naujais dabartinės vartosenos tyrimais, nagrinėti kalbos ir visuomenės santykius. Konferencijų dalyviams rūpi dabartinės bendrinės lietuvių kalbos raida ir funkcionavimas įvairiose visuomenės gyvenimo srityse: nagrinėjama žiniasklaidos, administracinių raštų ir teisės dokumentų, šnekamoji, grožinės literatūros, mokyklų, reklamos, bendravimo internetu kalba. Diskutuojama dėl bendrinės kalbos normų daugiasluoksniškumo (aiškinamasi prestižinės, elitinės kalbos supratimas), svarstomi kalbos norminimo kriterijai bei kalbos normų pateikimo norminamuosiuose veikaluose būdai, nagrinėjami ir šiandien svarbūs kalbos norminimo istorijos dalykai, aptariami įvairūs leksikos (pvz., skolinių) ir gramatikos normų, stilistikos klausimai, daug dėmesio skiriant naujiems kalbos reiškiniams.

RENGĖJAI

Pagrindiniai konferencijų rengėjai yra Lietuvių kalbos instituto Bendrinės kalbos skyrius ir Vilniaus universiteto Lietuvių kalbos katedra – jie rūpinasi konferencijų tematika, autoriais, surenka ir redaguoja pranešimų tezes, išleidžia pranešimų tezių knygeles, sudaro konferencijos programą.

DALYVIAI

Konferencijose dalyvauja ne tik minėtų institucijų kalbos specialistai, bet ir svečiai iš kitų Lietuvos mokslo įstaigų – Lietuvos edukologijos universiteto, Mykolo Romerio universiteto, Kauno Vytauto Didžiojo universiteto, Šiaulių universiteto ir kitur. Surengtos ir trys tarptautinės konferencijos. Kasmet perskaitoma apie 10–15 pranešimų, vyksta diskusijos.